

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

6 4 Å R G A N G

11. SEPTEMBER 1952

A V I N N H O L D E T : NR.
DEN FULLKOMNE LYKKE - DET KRISTNE ÆGTE- 33
SKAB - LARS ESKELANDS ETTERMÆLE - BEHØVER
MENNESKET GUD? - SANN STORHET - FRA VIKARI- 34
ATET - NOTISER - RIKHOLDIG UTENLANDS-NYTT

NESTE NUMMER KOMMER 27. SEPTEMBER 1952.

VÅRE KIRKER

Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegr. og Biskopen 42 52 87).
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.30: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

Jesus Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse.
Kl. 10.45: Høymesse.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 37 45 90.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villars kapell,
Montebello, Smedstad.
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

Lunden kapell, Trondheimsv. 309.
Tlf. 37 78 68.
Kl. 8: Høymesse.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høym.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Fromesse. Kl. 10.30: Høym.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:

St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 50 793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høym.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.
Soknepresten, tlf. 12238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 14. SEPTEMBER (15. sønd. etter Pinse): *Korsets opphøyses-fest.* Ep. Fil., 2, 5—11. Æv. Joh. 12, 31—36. *Mandag:* Marias syv smerter. *Tirsdag:* Cornelius, pave, og Cyprian, bisk., martyrer. *Onsdag:* Frans av Assisis såremerker, bekj. Imbredag. *Torsdag:* Josef fra Cupertino. *Fredag:* Januarius, bisk., og medmartyrer. Imbredag. *Lørdag:* Eustachius og medmartyrer. Imbredag.

SØNDAG 21. SEPTEMBER (16. sønd. etter Pinse): *Apostelen Matteus's minnefest.* Ep. Esek. 1, 10—14. Matt. 9, 9—13. *Mandag:* Thomas fra Villanova, bisk., bekj. *Tirsdag:* Linus, pave, mart. *Onsdag:* Jomfru Maria av Mercede. *Torsdag:* Ferialdag. *Fredag:* Cyprian og Justina, jomfru, martyrer. *Lørdag:* Cosma og Damian, martyrer.

SØNDAG 28. SEPTEMBER: 17. søndag etter Pinse.

På imbredagene onsdag (17/9) og lørdag (20/9) gjelder Hans Høyerv. biskopens dispensasjon fra abstinensbudet.

Støtt St. Olav
ved å tegne
Gaveabonnement!

Er Deres familie tilstrekkelig trygget? Hos oss får De den forsikringsform De har behov for.

Gulli & Rokk

Assuransse

L. Grensen 5 - Tlf. 33 44 00

ST. JOSEPHS INSTITUTT

bruker

FYRINGSOLJE

R. C. BERTHELSENS EFTF.

Farvehandel

Glass, tapeter, vaskeartikler

Henr. Wergelandsgt. 32

Kristiansand S.

Tlf. 2270

ST. OLAV

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.

Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.

Redaksjon og ekspedisjon:

Akersv. 5 I. Telefon 42 37 43.

St. Olavs eksp. og forlag: Kl. 9—13

og 15—17. Mandag, lørdag: 9—13.

Utbetalinger tirsdag 12—13.

Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år;
for utlandet + avisporto.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen
og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen
onsdag aften.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

64. ÅRGANG

11. SEPTEMBER 1952

NR. 33-34

Den fullkomne glede

Av dominikanerpater Albert Raulin

«Min sjel høylover Herren, og min ånd gleder seg i Gud, min Frelser.»

En ung pike på 15—16 år har nettopp hørt det glade budskap at hun skal bli mor til Guds Messias. Maria, full av nåde, er også full av glede. De to ting hører forresten sammen. Hvorfor skulle hun ikke være glad? Hun er ren og betrakter Guds skaperverk med et blikk som synden aldri har tilsløret. Alt taler til henne om Skaperens storhet og godhet. Fra hennes første dag av har gleden fulgt henne overalt. Fordi hun ikke følte syndens brodd i sin sjel, vokset hun som en livskraftig plante i en rik og fruktbar jord. Men nå overstiger gleden enhver grense. Mor, hun skal bli mor til den som på denne jord ikke har noen annen far enn Gud! Engelen har lovet henne det, han har hilst henne og prist henne salig, og fordi hun har erklært seg villig til å bli Guds redskap går hun nå med dette barn under sitt hjerte. Mor, mor til Messias. Så høyt har Gud elsket henne. Aldri har vel Judeas fjell syntes henne så vakre. Hvor glad hun må ha vært på veien til Ain-Karim, mens hun skyndte seg til den gamle lykkelige Elisabeth. Magnificat! Jeg er glad, umåtelig glad fordi Gud er så stor, så god, så trofast mot sitt folk — glad fordi jeg elsker ham av hele mitt hjerte, glad fordi jeg vet at han elsker meg og verner om meg, glad fordi min sjel er så fri og mitt hjerte så lett.

Det gjør oss godt ett øyeblikk å glemme våre sorger og bekymringer mens vi ser Maria gå forbi på veien. For en gangs skyld står vi ansikt til ansikt med en udelt og skyggefri glede, blomst av ungdom, sunnhet og hellighet. Velsignet være du, Maria, fordi du så lett går på vår jord tynget av alle våre synder. Enhver bitterhet må smelte som sne i solen. Måtte alle trette, mismodige, innskrumpete sjeler komme og betrakte deg, alle de som med sure miner ser på alt det som er ungt og friskt og som med sukk taler om ungdommens overfladiske og lettsindige sinn. De ville så gjerne gjøre alle de

andre delaktige i sin dystre livsvisdom, meddele rundt omkring at verden er ond og menneskene innbyrdes fiender. De er så snare til å ta fra oss det de kaller for våre illusjoner og til å fortelle oss om livets vrangside. De ville nesten bli forarget over at Maria uten spor av betenkelighet gir seg sin glede i vold. Skal de meddele henne også sin livsvisdom? Nei, for en gangs skyld må de snarere la være å belære andre og selv lytte til, for Maria har et aldeles viktig budskap å bringe dem. Hun vet ikke ennå hvor bittert livet kan være, det er sant. Hun lærer det nok med tiden. Men overse ikke hennes budskap før hun kommer så langt! Og dette budskap beholder all sin sannhet, hva det enn måtte skje senere. Helligheten og renheten er sjelens sunnhet og bringer gleden inn i verden. Fordi Maria er ren og uskyldig, fordi hun elsker Gud, erfarer hun en glede som ingen annen kjenner. Prøvelsens tid kommer nok. Men i dag vil Gud at Maria skal kjenne den fullkomne glede. Han vil det for vår skyld. La oss av Maria lære hvor livet er skjønt for Guds trofaste barn. Og la oss arbeide for at våre hjem skaffer en slik glede til våre barn. La oss gi dem en sterk, varm følelse av at de er elsket, la oss holde dem rene på sjel og legeme, beskytte dem mot det onde i alle dets former. Vi trenger unge mennesker som i likhet med den femtenårige Maria smaker på den uforlignelige glede som uskyld bringer med seg. Hvor fattig ville verden ikke bli, hvis dette skulle forsvinne og ingen from, livsfiendtlig oppdragelse ville erstatte det hverken i våre eller i Guds øyne.

Og allikevel er ikke denne rene og ungdommelige glede en by hvor vi kan bosette oss for livet. Det er ikke mer enn en leir hvor vi kan slå opp vårt telt så lenge det er vår. Som det ville være dumt og utakknemlig av oss å lukke vårt hjerte for den glede Gud byr oss, ville det være barnslig, feigt og egoistisk å klamre oss til denne gleden når det er en bitter kalk Gud sender oss. Uskyldighetens glede er nemlig for menneskeheten bare et ekko av en tapt tilstand. Den rene glede som de friske, ungdomme-

lige sjeler opplever, er i virkeligheten et fåtalls privilegium i den nåværende situasjon, det er en unntagelse, minnet om en fjern og lykkeligere fortid. Den sjel som av sin renhet øser en udelt glede, som det var tilfelle med Maria, er fremmed for menneskenes tunge lodd. Det er riktignok sjelens renhet som isolerer den, og det skulle være av det gode. Ja, men helligheten skal ikke være fremmed for en hvilken som helst skapning, selv om den er falt aldri så dypt ned. Lykkelig er den som i sin sjels barndom er blitt vernet mot enhver befatning med det onde. Men ve den voksne sjel som trekker seg tilbake for i fred og uten bekymringer å nye godt av sin renhet. Barnet kan takke Gud for den beskyttelse borgens murer gir det, mens røverbander herjer og plyndrer landet rundt omkring. Men når dette barn er blitt en mann og borgens herre, da har han ikke lov lenger til å stenge seg inne bak sine forskansninger og overlate resten av verden til fienden. Den trygghet som var barnets lykkelige kår blir for ham en skjensel. Han må forresten regne med at hans stilling er truet så lenge fienden ikke er blitt beseiret og tilintetgjort. Først etter en avgjørende seier blir han virkelig sin borgs herre. Og han kan ikke glemme alle de som bor utenfor hans murer og som røverne plyndrer etter behag. Han må ut, møte fienden. For å kaste røverne ut for bestandig må han finne seg i styrkeprøven, utsette seg for alvorlige slag.

Maria var blitt beskyttet mot enhver synd, men hennes kall var ikke bare å seire over det onde ved å holde den på avstand og ignorere den. Hun måtte beseire djevelen og derfor også la de onde makter rase over henne. I vår verden slik som den faktisk er, kunne hun ikke bli vår dronning, apostlenes og martyrenes dronning, alle skapningers dronning, bare i kraft av sin uforstyrrede glede. Hun måtte bli prøvd og gå ut av prøvelsen med seier. Først da kunne hun vise oss veien og bli kalt vårt håp.

Allerede før hennes sønn var født måtte hun finne seg i gjestgivernes hårdhjertethet, i nattens kulde. Førte dager senere hørte hun at et sverd skulle gjennombore hennes sjel, tolv år senere viste Jesus tydelig for henne at han ikke hørte henne til, men først og fremst sin himmelske Fader, og at hun ikke hadde noen rett over ham. Ofte måtte hun si til Gud: ikke min vilje, men din. Hun lærte hva det betyr uten forbehold å være Herrens tjenerinne. Hun strevde som enhver annen husmor, ble utsatt for mange prøvelser, bekymringer og skuffelser. Nasaret liknet sikkert alle de andre landsbyer med all den smålighet og ondskap som overalt trives og blomstrer blant menneskene. Maria må ha følt mer enn noen annen, fordi hun var renere, disse tusen små sår som kommer av utroskap, løgn, sladder, misunnelse. Og kanskje syntes hun at Simeons profeti alt mer enn nok var gått i oppfyllelse da Jesus fortalte henne at han nå måtte reise og ta fatt på sin gjerning. Og allikevel var det lidelser av en ganske annen størrelse som fremdeles var forbeholdt henne.

Jesus hadde nemlig den oppgave ikke bare å beseire det onde der hvor han tilfeldigvis kunne møte det. Nei han hadde fått det oppdrag å kaste ut denne verdens fyrste, ut av hans siste skanser. Derfor måtte han tømme kalken til den siste dråpe. Ikke ett menneske av noe som helst folk på noen som helst tid

skulle kunne si: det onde jeg blir rammet av har Jesus ikke møtt og beseiret. Før Jesus vant over sin siste fiende, nemlig døden, beviste han sin kjærlighet til menneskene ved å ta på seg enhver av deres prøvelser uten unntagelse. Han kjente på sin kropp de grusomste smerter ved å bli hudflenget og korsfestet. I sin sjel opplevde han den verste forlatthet i Oljehagen og også på korset: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» Ja, han ble til og med behandlet som en sinnssyk og fikk dermed del i den menneskelige lidelse som vi kanskje står mest uforstående overfor. Og hans mor deltok av hele sin sjel i hans prøvelser.

Hva ville Jesu og Marias hellighet og renhet ha nyttet for oss hvis de ikke hadde tatt vår elendighet på seg? Hvilken betydning ville deres uskyld ha hatt for de mest desperate av våre medmennesker? Menneskeheten er blitt frelst fordi Jesus har tatt hele dens forbannelse over seg.

Fienden er blitt kastet ut, Jesus har seiret. Men den tilstand han kom tilbake til var ikke lenger den uskyldige glede som hadde vært den unge Marias og Jesu selv i hans barndomsår. Noe hadde skjedd i mellomtiden. Det var nok glede det igjen gjaldt, men en helt annen form, en forklaret og herliggjort form for glede. Jesus kom tilbake til den herlighet han hadde hos Faderen før verden ble skapt, og det er til den samme herlighet han førte sine og fremfor alt sin egen mor. Den glede man opplever etter at det onde er tilintetgjort kan ikke sammenliknes med den glede man opplever fordi man er beskyttet mot onde makter som allikevel eksisterer og herjer. Det er en stor forskjell mellom barnets uskyldige glede som stadig er truet med den voksende erfaring og seierherrens triumf som ingenting mer kan true.

Rosenkransens femten mysterier er et tro bilde av den kristne sjels alminnelige løpebane. Fra uskyldens glede til seierherrens herlighet gjennom korsets lidelser.

For den som er klar over det er det alltid noe gripende å møte en sjel som befinner seg på det første trinn. Det er så velsignende gledelig igjen å oppdage at renheten bringer gleden med seg. Selvfølgelig tror disse enkle og likefremme sjeler at de allerede er blitt prøvd på mange måter, men det er jo svært uskyldige sår. Vi skulle ønske at de alltid måtte beholde sin friske glede. Og dog vet vi at det ikke skal være slik, at det ikke kan være slik. Det er mulig at de allerede ansees som voksne og er det i det menneskelige samfunn. Som kristne sjeler er de fremdeles barn så lenge de ikke er blitt korsfestet sammen med Kristus. De skal igjennom, de må kjempe. De må vandre henimot en annen og høyere form for glede, den som er hinsides kulden, natten og mørket. Slik er kristendommens indre lov. Skal man fortelle dem det med en gang? Det kan man, de forstår allikevel ikke i hvilken grad Gud prøver dem han elsker. De må litt etter litt modnes. Så lenge de ikke selv har gjennomgått prøvelsen, er det bare ord for dem. Derfor skjelver man litt hver gang man møter uskyldens glede. Moren til Sebedeus-sønnene bønnfalt Jesus: «Si at disse mine to sønner skal sitte i ditt rike, den ene ved din høyre, den annen ved din venstre side.» Jesus svarte og sa: «Dere vet ikke hva dere ber om. Kan dere drikke den kalk som jeg skal drikke?»

Det kristne ægteskab

Av dr. Flemming Kieler

FORMÅLET MED DET KRISTNE ÆGTESKAB

Formålet med det kristne ægteskab er det formål, Gud har med det. Det mål han holder sig for øje er at åbenbare og udfolde det kærlighedsliv, der leves mellem Faderen og Sønnen. Han ønsker altså at lade dette liv udfolde sig i det kristne ægteskab, således at manden elsker sin hustru med den samme kærlighed, hvormed Faderen elsker Sønnen — og Kristus sin kirke. Og som Sønnen genelsker sin Fader, og kirken vedhænger sin Herre, således elsker hustruen sin mand og bærer frugt.

Dette formål, Gudslivets udfoldelse, dvs. menneskets helliggørelse, er ægteskabets hovedformål — overordnet dets sociale funktion som celle i samfundet, og dets fysiologiske og psykologiske funktioner, der tjener længslernes tilfredsstillelse. Kun når dette holdes for øje, træder ægteskabets sakramentale karakter klart frem, og årsagen til dets uopløselighed.

KØNSLIVETS FORMAL HERUNDER

Formålet med det ægteskabelige samleje er — denne akt betragtet isoleret — primært at skabe nyt liv, sekundært at bringe ægtefællerne menneskelig berigelse og udvikling.

Samlejet er imidlertid en handling, hvis formål (finis operis) er underordnet Guds formål med det

Moren ber sin rosenkrans og ser på sine barn som sover: «Hva skal jeg ønske for dere? Ja, jeg skal be om at dere må oppleve en solrik ungdom, ren og varm som ingen ond makt skal få lov til å forgifte, en ungdom hvis glede ikke hviler på en illusjon om menneskenes og verdens påståtte godhet men på et sant grunnlag, nemlig at gleden følger med renheten og kjærligheten til Gud. For det er sant at Gud er gledens far. Jeg ønsker at dere skal oppleve denne rene glede før dere møter noen som helst ondskap. Men jeg vil ikke be Gud om at han skal bevare dere bestandig i uvitenheten om hvordan deres medmennesker i virkeligheten har det. Jeg vil at dere skal kjenne på sinn og kropp hva det betyr for de fleste å være menneske. Jesus ba sin Fader ikke om at apostlene skulle tas fra verden, men at de skulle beskyttes mot det onde. Jeg vil at dere med Guds hjelp skal prøve kreftene med det onde, fordi det er nødvendig for å beseire det. Jeg vil at deres glede som voksne mennesker skal bli å tjene Gud, selv om det koster aldri så meget. Ta vare på deres barnesinn overalt hvor det ikke betyr flukt fra den onde virkelighet. Men vær ikke barnslige. Dette betyr kamp og lidelse. Det er sant. Gud bevare dere. Uten ham kan dere ikke gjøre noe, men med ham makter dere alt. Da vil dere få del i noe som er større enn deres barndoms friske glede, nemlig i Guds Sønnens seier og herlighet. Det er de kristnes lodd.»

Albert Raulin, O. P.

kristne ægteskab som helhed (finis operantis), og de kristne ægtefællers bevidste og overordnede hensigt med at hengive sig til hinanden bør derfor være: at lade Gudslivet komme til udfoldelse og bære frugt, åndeligt og legemligt. Denne hensigt indbefatter nødvendigvis den uselviske omsorg for ægtefællen og for det spæde nye liv. Og den menneskelige berigelse og nydelse, der følger med den ægteskabelige akt, modtages i taknemmelighed og indordnes således harmonisk den nævnte overordnede hensigt.

ÆGTESKABET SOM EN VEJ TIL HELLIGHED

Det kristne ægteskab helliggøres, hvis Guds mål og hensigt med ægteskabet opfyldes. Guds hensigt med ægteskabet opfyldes, hvis ægtefællerne lægger stor vægt på — bevidst og til stadighed at holde sig Guds mål med deres ægteskab for øje: at åbenbare og udfolde det kærlighedsliv, der leves mellem Gud Fader og Gud Søn. Dette liv bliver det, der optager ægtefællerne, det der fylder dem, begejstrer dem, og giver deres ægteskab mening og berettigelse. Således indstillet vil deres ægteskab til stadighed afsløre nye sider af Guds væsen, stadig noget nyt at beundre, forstå, elske — og efterligne, akkurat som det lille barn med højtidelig alvor efterligner sin mor eller far. Prisen er, at de opgiver sig selv, deres smålige selvhævdelse og optagethed af, hvilken figur de selv gør i den ene eller anden situation. Og dernæst: at de i prøvelsen trofast hænger ved den, der er som han er — som har vist dem godhed og omsorg — som har skænket dem rige nådegaver — og hvis hensigt det er, i en ufattelig evighed, at overvælde dem med endnu større lykke.

PAGTBEVIDSTHEDEN I ÆGTESKABET

Man behøver ikke at være nogen opmærksom læser af det Gamle Testamente for at blive slået af den «pagtbevidsthed», der prægede den tids jøder. Yahve har sluttet pagt med vor stamfader Abraham, han er med os — også i trængselstider. Men ve den mand der krænker Yahve og hans hellige lov. Jøderne var sig deres pagt med Yahve bevidst og denne bevidsthed gav dem styrke og mod. Vi er i pagt med en Herre, som er mægtigere end vore forfølgere — der er ikke ende på hans makt.

Med samme ret kan vi nu søge vor styrke i pagten mellem Kristus og kirken. I denne pagt, som Kristus sluttede med apostlene, har han lovet og tilsikret sin kirke stadig omsorg og vejledning. Hver især omfattes vi af pagten, når vi i dåben optages i kirkens fællesskab. Vort forhold til Kristus bliver således umiddelbart og dybt personligt, men samtidig er det formidlet, idet Kristus har udvalgt mænd og udstyret dem med ansvar og myndighed for at bruge dem som redskaber i sin stadige vejledning af og omsorg for kirken. Og vore biskopper og præsters vejledning og forvaltning af sakramenterne er en funktion af hans stadige omsorg. Det tror vi på, og denne tro ligger til grund for vor kærlighed til kirken.

I og med stiftelsen af pagten mellem Kristus og kirken skete der en fornyelse af forholdet mellem ægtefolk. Ægteskabet blev sakramentalt — forlenet med en særlig nåde og funktion. Ægtemanden blev udstyret med myndighed og ansvar for den del af

Lars Eskelands ettermæle

Av cand. mag. Henri Werring

30. september er det 10 år siden Lars Eskeland døde. I den anledning bringer vi en vurdering av det minneskrift som for en tid siden utkom om den store åndshøvding.

«Lars Eskeland. Minneskrift.»

Varde forlag, Bergen. 153 s.

Lars Eskeland døde på sjukehuset St. Franciscus i Bergen den 30. sept. 1942, 72½ år gamal. 7. oktober vart han gravlagd på Voss, der han hadde hatt heimen sin i 47 år, og der kona hans før hadde fått sin siste kvilestad.

Avisene fortalde i ei byråmelding på sju-åtte liner om denne hans siste ferd. Nokre dagar før hadde dei fortalt at han var avliden. Sume blad hadde minneartiklar, med ein karakteristikk av mannen og læraren, og freistnader

kirken, som hustruen repræsenterer — hans omsorg blev en funktion af Kristi omsorg for netop den kvinde. Hans myndighed er ikke baseret på personlige eller masculine egenskaber men på Kristi nåde og Kristi pagt med kirken. Hvis Kristus ikke havde sluttet denne pagt med kirken, var der jo ikke nogen funktion eller myndighed at udøve. Han ser i sin hustru en Guds datter, for hvis helliggørelse han har medansvar. Hustruen ser i sin mand en Kristi stedfortræder og bliver således — i kraft netop af sin ægtestand gudviet, dvs.: i kraft af sin forening med manden kommer hun i et nyt tilhørsforhold til Kristus. Således forlener mandens myndighed hustruen med stor værdighed, for den gør hende gudviet. Hun må værne om sin værdighed ved at holde manden fast ved hans kald og myndighed. Således bliver de gensidigt medforvaltere af deres dåbspagter, og i fællesskab udøver de Kristi myndighed og omsorg for de børn, der betros dem.

Det ses heraf, at den kristne ægtepagt kun kan forstås i nøje sammenhæng med pagten mellem Kristus og kirken, og det er nødvendigt for ægtefællerne til stadighed at holde sig dette forøje, hvis deres ægteskab skal få sin sakramentale udfoldelse.

Således knytter Gud mennesker til sig. Han giver hustruen en mand og manden en hustru, og i dette agter han at skænke sig selv til dem begge.

Flemming Kieler.

på ein rettvis dom, balanserende og fulle av tvilsmål. Ei einskild avis hadde freista forklåra — eller rettare bortforklåra — hans overgang til katolisismen med at Eskeland «i protestantismen savnet den farge og varme han trengte.»

Soleis måtte det vel vera. Det hadde vore so mykje enklare om Eskeland hadde døydd for, lat oss seia ein liten mannsalder sidan. Før 1925, då han saman med Sigrid Undset gjekk over til den katolske kyrkja. So hadde han vel endå vore folkehøgskulestyrar på Voss, so hadde han vorte gravlagd med mykje stas på statens kostnad, so hadde flagga blakra på halv stong, so ville alle blad og tidsskrifter ha hylla han med artiklar av litteraturkjennarar og anna godt folk, og sist og mest: so ville dei tusenvis av elevar som var fanga inn av trolldomen i hans pedagogiske givnad ha kjent bortgangen som ei djupt personleg smerte.

Men då, i 1942, var det so mykje annleis. So mykje vanskelegare. Det eine synest motseia det andre. Den mannen som i 1925 gjekk inn i Romerkyrkja, som i siste leveåra gav seg i kast med ei bok om franske heilagmenne, var det den same som tidlegare i eit langt liv hadde stridd for norskdom i mål og seder? Den mannen som i dikt etter dikt tiljubla Kristus Konge, var det den same radikale herre som i unge år vart nekta lærarposten i heimbygda si av di han var «fritenkjar»?

Sjølvsagt var det på botnen den same. Katolisismen skapte ikkje den tidlegare Lars Eskeland om til noko nytt, slik som fromme menneske ofte vil ha det til. Trudoms-skiftet let berre koma fram i dagen sider ved han som tidlegare hadde vore mindre synlege.

Men iallefall med vår etterpåklokskap er det råd å finna vitnemål nok om korleis han djupast inne var laga.

No er det ikkje nett problemet Lars Eskeland minneskriftet frå Varde forlag vil seia oss noko om. I alle høve gjer det ikkje det. Skriftet er meir ei bok til enn ei bok om Eskeland. Ho gjev ikkje noko heilt, «kulturhistorisk anvendelig» bilete av åndshøvdingen. Det er ei samling små intime minne skrivne for det meste av høgskulefolk som stod han nær, i samarbeid og samvær. Ender og då merkar ein og at Grundtvigs ande sviv over vatna, det vert store ord og stilistisk salmesong. Men likevel: det gjer godt å sjå at so mykje framifrå folk enno held av vår store pedagog.

Ein av dei — for katolske lesarar i minsto — forvinelegaste minneartiklane er skriven av Olav Hoprekstad. Den har titelen «Røyningstid», og gjeng om tida straks etter at Eskelands overgang til katolisismen var gjort kjent. Hoprekstad hadde ei ærend til Voss, og etter at

den var frå seg gjord, gjekk han ut til Seim og ville helsa på Lars Eskeland. Denne tok venleg imot han, men Hoprekstad skyna at det var eitkvart som tyngde venen. Eskeland spurde då om dei kunne gå ut litegrand. Dei vart samde om å ta vegen til Tvidemoen. «Der er det fredsamt, og me kan vera åleine,» sa Eskeland. På vegen talde han mykje om Vossebygda, som han var so ovende glad i vorten. Det var liksom han stod ved eit skilje. Kunne det ha kome til det at han no hadde sett seg i motsetnad til bygda og folket der? Han var ottesam for det. Dei kunne visst ikkje skyna det han no hadde gjort, skilt trudomslag med det gode folket der. «Kva trur du Stortinget vil seia?» sa han med eitt. — «Stortinget?» sa Hoprekstad. — «Ja, no tek dei vel skulen min frå meg?» — «Nei, det trur eg ikkje,» trøysta Hoprekstad. «Du er i eit land med trudoms-fridom. At du etter ålvorleg granskning hjå deg sjølv vedkjenner deg di nye tru, det kan ikkje Storting, riksstyre eller andre lasta deg for.» — «Stoda er ikkje lett for meg,» vart Eskeland ved. «Kva vil elevane seia og gjera? Og foreldra deira?» — «Det skil seg korleis du tek det,» meinte Hoprekstad. «Tek du trudomstimane, og skynar dei at du vil gjera noko til å få elevane dine til å skifta tru og meining, kan det verta verre.» — «Nei, det vil eg ikkje gjera,» lova Eskeland. — «Du hev då so mykje anna å bera fram for dei òg,» meinte hin. «Du hev den gamle Noregssoga å ausa av for dei. Der veit eg ingen som kan skildra folket, folkelagnaden og einskilde menn og kvinner, skaldane, Egil Skallagrimson, Njål, Gunnar på Lidarende og alle dei andre, so stemningsfullt og livande som du.» — «Ja, den gamle norske soga,» tok Eskeland opp, «og so Sankt Olav,» la han til

Ein skal vera mykje kald for ikkje å skyna at denne vesle forteljinga rør seg på djupt vatn. Det er konvertitten Lars Eskeland samrøda gjev eit bilete av. Eit nærbilete.

I ein annan artikkel freistar Olaf Funderud dryfta Eskelands konversjon. Han fortel om eit møte med Eskeland i Studenterlunden i Oslo. Eskeland klaga til Funderud over alle dei harde orda som hadde såra han mykje. Funderud spurde då om grunnen til steget som var gjort.

«Den inste grunnen er ikkje lett å seia,» sa Eskeland, «det var som eg måtte. Men noko kan eg nemna. Eg tolde ikkje at dei diskutera Kristus, det var for meg ein profanasjon av det heilage. Og dinest kan eg nemna at protestantane ikkje har skriftemål. Men me *treng skriftemål!*» Funderud hadde også ein teori: «Var det ikkje so óg, at du sakna noko i lutherdomen? Og eg trur eg veit kva det var: Du sakna «det okkulte», det som kristen tru er bygd på. Du nøgde deg ikkje med det «eksoteriske», men hadde trong til det «esoteriske» (det indre)?»

Det har vori eit samtale-emne like til denne dag dette med Eskelands konversjon. Kvifor vart han katolikk?

Folk har prøvt å finna grunnar. Dei har peikt på Eskelands arbeid med millomalder-kristendomen og Heilag-Olavs nasjonale dåd. Dei har peikt på at den katolske kyrkja legg større vekt på tradisjonen, Guds rettleiding gjennom den historiske samanheng. Dei har peikt på at i den katolske kyrkja var der då endå ein viss autoritet, medan dei protestantiske kyrkjesamfunna heldt på å løysa seg opp i subjektivismen. Det er ikkje godt å seia kva som har vege mest for Eskeland. Truleg var det dette med autoriteten. Hans konversjon har i minsto samanheng med striden millom «den liberale teologi» og ortodoksien fyrst i 20-åra, som skræmde mange med sin beiskleik og uhygge. Men fyrebels og truleg alltid får det stå som eit ope spørsmål kva motiv det var som var avgjerande for han. Det er berre Gud som kjenner menneskehjarta til botnen.

Av andre tilskott til denne minne-samlinga vil eg nemna rektor Severin Eskelands portrett av si brorkone: «Ho som heldt fylgje». Sers fin, i ei skirare lyrisk prosaform enn nokon gong, er Olav Sletto's verdsetjing av «Talaren». Tarjei Vesaas og Tore Ørjasæter har skrive dikt, Ørjasæters kanskje av dei beste minnekveda han har gjort. Og sist, men ikkje minst: pastor G. Gorissens liktale. Skriftet er kome ut på Varde forlag i okt.—nov. 1950, og redaksjonen er ved Konrad Nerheim.

Men som sagt: boka om Lars Eskeland er dette ikkje. I si tid må livssoga hans verta skrive i samanheng og i den breidd som ho fortener, med allsidig klårleggjing både av sjølve mannen og det verk han har gjort. Det er óg svært rimeleg at sume enno vil bli freista til å rekkje nokre av dei vegar i Lars Eskelands psyke som førde til Rom og som no synest so krokute og tilgrodde. Og greier dei det, so vil Eskelands ettermæle verta mindre tvidragmerkt enn det er nett i dag.

Henri Werring.

Don Camillo og Peppone går igjen — — —

Den hollandske avisen, «Kanton Weert» kan fortelle, at ved en fotballkamp i Modena (Italia) slo en klubb bestående av kapusinermunker, byens egen klubb. Da de triumferende klosterfolk kom for å ta imot sølvpokalen, ble de plutselig stille av forbauselse: Pokalen var skjennet av den lokale avdeling av det kommunistiske parti!

Litteratur inngått til redaksjonen:

Thomas a Kempis: *Kristi etterfølgelse*; Dreyers Forl. (Eysteinserien). Fra latin ved Trygve Tranås. Per Moe: *Det internasjonale arbeidet for fred 1914—1939*. Utg. av Det Norske Nobelinstitutet; Aschehoug. Adolf Hoel: *Ett oppgjør med landsmenn*; Minerva. Thomas Merton: *Stillhedens Forjættelse*; Arne Frost-Hansens Forl., K.havn. H. Roos: *Søren Kierkegaard og Katolicismen*; Ejnar Munksgaards Forl., K.havn.

Behøver mennesket Gud?

Av domprost P. Urban Plotzke

Nietzsches resept.

Nietzsche var lidenskapelig opptatt av dette spørsmål. For ham var det ikke snakk om Gud som en avbleket, farveløs teori. Han spurte: Behøver mennesket Kristus? Gudssønnen som trådte inn i verdenshistorien, den levendegjørende ånd, opplyseren av menneskets samvittighet, forsoneren, dommeren, fullbyrderen? Nietzsche ga det skjebnesvangre svar: «Kristendommen har brutt ned og knust mennesket fullstendig, senket det ned som i bunnløst dynn, i en følelse av forvorpenshet... Den kristne er en ynkerdig figur, et menneske som faktisk ikke kan telle til tre!» Vårt århundre har forsøkt seg med Nietzsches resept. Og mennesket i vårt århundre og dets tragikomiske skjebne gir oss svar på spørsmålet, om vi trenger Gud eller kan være ham foruten!

Mennesket har forsøkt å frigjøre seg fra Den korsfestedes åk. Det har fullbyrdet det absolutte frafall. Det føler seg ikke forpliktet overfor Gud, bare overfor denne verden, dets verden. Å tjene denne verden er blitt dets religion. En beklemmende kjensgjerning. Men er det dermed så innlysende at det er lyktes mennesket i dette århundre uten Gud å gjøre Gud til et null?

Troen på den allmektige vitenskap.

En av de ledende skikkelser i kampen mot Gud i det 19. århundre, *Ernest Rénan*, formådde med sin bok *Jesu Liv* å bryte troen ned hos hundretusener. I stedet for Kristentroen satte han troen på den allmektige vitenskap. Ifølge hans oppfatning var Kirken det største drawback i det moderne samfunn. Den måtte avløses av loven om det ubegrensede fremskritt.

Rénan ville en gang bli prest. Men like før han skulle vies til subdiakon 9. oktober 1845, forlot han presteseminaret St. Sulpice i Paris og ble en Guds motspiller. Men også denne profet glemte å rive det evig urolige hjerte ut av brystet på sine disipler, denne lengsel som bare kan stilles ved Golgata kors. Var det hån eller bitter tragikk som fikk denne, en gang kalte, til senere å utbryte: «Mitt liv er som en forfeilet messe, et evig: «Jeg vil tre fram for Guds alter,» hvor ingen svarer: «For Gud min sjels glede.»

Ennå er det ikke lyktes noen helt å frigjøre seg fra Gud. Den som avsverger Gud, sverger til surrogatguder og surrogatreligioner. For mennesket trenger noe som er utenfor det selv og større enn det selv. På en eller annen måte søker det et siste holdepunkt som svar for sin ånd. Den som ikke tror, henfaller til en eller annen surrogattro.. Et ikke-troende menneske har ennå ikke eksistert.

Hva blir det av mennesket uten Gud

Når Gud forlater rommet, fylles det av demoner. Den som ikke vil ha noe å gjøre med Gud, den gode Hyrde, faller som offer for ulver i fåreklær. Den

som avviser Guds bud av omsorg for sin egen frihet, blir hengende fast i piggråden til sitt eget hjertes lidenskaper. Den som avviser Guds herredømme, kommer under åket til de sterke som setter seg på Guds trone og som inntil utålelighet gjør seg til den menneskelige samvittighets formyndere. Den som ikke vil være Guds bilde og barn, gjøres av den moderne stat til funksjonær, bedrifts- og organisasjonsmenneske. Den kveler i det det siste krav til privatliv til fordel for kollektivitet. Den som nekter å følge sin samvittighet, blir et offer for den offentlige mening, for massen og menneskefrykten. Hvor Gud avsettes, blir det politiske spill uhyggelig. Der hersker økonomiens, pengenes og partiets diktatur. Der arbeider bak kulissene alle de som føler seg hevet over godt og ondt og som ikke kjenner noe ansvar overfor en Gud. De behersker helt ut de moderne propagandametoder: filmen, kringkastingen, reklamen og pressen. De spekulerer i masse menneskets tankeløshet og dårlige hukommelse, i dets umyndighet og dumhet, overtro og instinkter. Hva bryr vel disse herrer seg om Gud, hellige bud, samvittighet og offentlig moral? Massen vil jo ha det slik! Massen vil narres og bedras . . . Mennesker uten Gud faller som offer for en hvilken som helst avgud. Det er nok bare den er utstaffert med glitter og stas og forkynnes med overbevisningens brysttone. Ikke en gang akademisk utdanning beskytter mennesket mot denne dårskap.

Mennesker uten Gud opplever denne verden som et bur. Å bryte seg ut av det er umulig. Den sterkere slår ned på den svakere hvis eneste håp blir ikke å bli oppslukt. Er dette så merkelig? I en slik verden uten Gud er det alltid den sterkeres lov som gjelder — profittens, utbytteriets, terrorens og utspioneringens. Den som føyer seg, finner visselig nåde for statens øyne. Og så lenge han funksjonerer, lever han. Men trer han om det så er bare en fotbred utenfor rekken, styrtes han i samme øyeblikk ned i unådens avgrunn.

Et samfunn uten Gud er menneskets verste fiende.

De falske guder hater mennesket, fordi de hater Guds bilde i det. De opptrer som menneskevenner og verdensforbedrere, men er mer blodtøstig enn den gammeltestamentlige Moloch. Sovjetsystemet, nazismen, og også den vestlige verdens kapitalisme og industrialisme, er alle sammen makter som, når de omfavner individet, kveler det. Med Gud og med gudstjeneste og gudsfrykt står og faller mennesket og det menneskelige samfunn. Hvor Gud ikke teller, der teller heller ikke mennesket, dets frihet, dets rettigheter, dets kvaliteter, dets fortjenester og dets ytelser. Der er mennesket prisgitt tilfeldigheten, vilkårligheten, proteksjonen, partiets og partifunksjonærens nåde.

I den utstrekning mennesket av i dag har bevart sin dømmekraft, vender det ryggen til dem som

priser humanismen. Det har en følelse av at «denne menneskets religion» må ende i en nådeløs krig av alle mot alle. Det opplevde nemlig ganske ettertrykkelig at dette «edle, hjelpsomme og gode menneske uten Gud» overhodet ikke eksisterer. Selv om diktere sværmer for denne humanisme, går mennesket under i surrogattroens villfarelse, enten den kalles vitenskap fremskritt, blod og jord, rase og nasjonal ære eller klasseløst samfunn . . .

Vår tid — det troende menneskes sjanse

Mennesker som *Sigrud Undset*, *Gilbert Keith Chesterton*, *Graham Greene* og andre fant Gud i vantroens århundre. Også mørket kjenner lyset, villfarelsen klarheten, all uro i oss Ham som skapte vårt hjerte for seg. Natten bærer dagen i sitt skjød. Mistilliten i verden som bare skyldes menneskene, og opplevelsen av Guds hemmelige domsavsigelser i denne tid, fører hver eneste ærlig søkende sjel i Guds arme.

Ernest Psichari, Kristus-fornekteren Rénan's dattersønn, avlegger et personlig skriftemål når han lar helten i sin bok, «Appel des Armes», Maxence si: «Hvilken elendighet og hvilken fortaphet! Hans far hadde nok næret hans ånd, men ikke hans sjel. Ungdomsårenes første stormer fant ham vergeløs og vanmektig, prisgitt verdens snusfornuft og bedrag. 20 år gammel irret han vanmektig omkring i lastens forgiftede haver, syk, plaget av dunkel angst, forvirret av onde løgner og belastet med et livs fryktelige latterlighet, et liv som var gått tapt i åndens og sjelens totale mangel på disiplin . . . Hans far hadde tatt feil: Maxence hadde en sjel. Han var født til å tro, til å håpe og til å elske. Han hadde en sjel som var skapt i Guds bilde og som hadde evnen til å sondre mellom det sanne og det falske, mellom det gode og det onde. Han hadde en sjel, — hvilket under!»

Sjelden var vel menneskets sjel så lys våken som i dag. Og det kaller jeg den store sjanse Gud har overfor vår tids menneske. Men denne sjanse stiller de kristne overfor en tredobbelt oppgave: Den første oppgave består i å gjennomskue vår tid og å komme den indre forløyethet på sporet, denne forløyethet som Gud alene kan frelse mennesket fra. Mennesket kan bare holde seg oppe som menneske, når Gud er dets holdepunkt. Det samme gjelder for hvert eneste menneskelig fellesskap, særlig for ekteskapet og familien.

Hvordan fremtrer jeg i min verden?

Den annen oppgave består i at vi troende mennesker inderlig vender oss til Gud. All religiøs formalisme og vanekristendom må det bli slutt på. Bare når det skjer, vil vi oppleve at *Gud lever!* Hele vårt liv må innrettes på å behage Gud, å leves for hans åsyn i tro, håp og kjærlighet. Gud er den aller virkeligste, også når det gjelder dette liv. Men det betyr: vi vinner vårt liv — selv om det utad kan fortone seg som lite fremgangsrikt — ved ham og i forbund med ham. Han alene sikrer oss livet, han og hans vilje, han og hans Sønnns nåde som holder oss tilbake slik at vi ikke faller tilbake i verden og forskriver oss til vår ånds narraktige villfarelser.

Vi må la Gud virke. Vi må ha full tillit til ham

FRA VIKARIATET

I dagene 22.—26. september samles Vikariatets prester til retreat i bispegården, Akersveien 5, Oslo. Foredragene vil bli holdt av dominikanerpater A. J. Lutz.

Våre ordenssøstre og alle troende anmodes om i disse dager på en særlig måte å minnes prestene i sin bønn så retreaten bærer frukt og blir til rik åndelig gagn for vårt felles apostolat.

og til hans Sønnns glade budskap. Vi behøver ikke å gjøre noe for Gud. Det dreier seg ikke om store programmer. Vi behøver bare å stille vår egen eksistens's apostolat inn i hverdagen, i det rom i verden som Forsynet har anvist oss. Det er dette som mer enn noe annet gjør Gud og troen på ham troverdig i de ikke-troendes øyne. Her møter vi samvittighetsspørsmålet: Hvordan fremtrer jeg i min verden? Som kristen eller som hedning? Er jeg et levende vitnesbyrd om Gud?

Den tredje oppgave består i at vi avstår fra all metthet og behagelighet men også frigjør oss fra menneskefrykt, motløshet og angst. Intet står mer i veien for Guds rike enn vår feighet og den hemmeligete vil, om det likevel ikke står dårlig til med vår trossak. Bare kristen offervilje overvinnes fanatismen og radikalismen hos Sovjets verdensforbedrere som i en likefrem messiansk «tro» venter menneskehetens frelse i et fremtidig proletarparadis. Hvor mange ofre er vel ikke brakt for troen på det klasseløse samfunn! Hekatomber av ofre har vært krevet og er blitt brakt, blod og eiendom, tålmodighet og tro.

Hva har vi kristne å møte dette med? Bare en flukt inn i løftet om at helvetets porter ikke skal overvelde Kirken som er bygget på klippegrunn? Dette løfte står fast. Men det er ikke uttalt bare med tanke på den vestlige verden. Det er uttalt med tanke på Guds rike i det hele tatt, på Kirken som helhet. Som sådan vil Kirken alltid være. Men Kirken i Europa eller andre steder vil bare fortsett finnes om aftenlandenes kristne føler seg som Kristi skyldnere og som forvaltere av Evangeliets sannhet.

Mennesket trenger Gud — og Gud trenger mennesker.

I hver tro går det om alt. Hver eneste tro — den være sann eller falsk — vinner proselytter og hevder seg så lenge som dens bekjennere er fylt av offermot, fryktløshet og apostolisk sinnelag. Det er ikke nok at vi kristne erklærer at vi har sannheten. Hva nytter vel sannhet uten begeistring? Hvordan kan vel kristendommen bli til hjelp for en syk verden om det ikke utgår fra oss kristne, prester og legfolk, fornyende krefter?

Mennesket trenger Gud. Men Gud trenger også menneskene fordi han har skapt dem frie og adlet dem med barnerettens verdighet. Vi bør vokte oss for å drive en billig apologi for Gud. Vår egen samvittighetsransakelse må komme foran alt, foran all apologi og før vi svarer på de gudløses anklager . . . Vi bør spørre oss selv om vi i vårt liv ikke har fulgt den praksis at vi strøk Gud ut av våre tanker og våre handlinger de ganger han ble oss ubekvem . . .

Sann storhet

Av fransiskanerpater Leo van Eekeren

Da jeg for mer enn 35 år siden studerte hos fransiskanerne i Megen i Nederland, levde der i klosteret en fransiskanerbroder, Everardus Witte, som man kalte «Den hellige broder fra Megen». Han var absolutt ikke noen påfallende personlighet. Jeg mener med det at han ikke hadde en høy stilling i Guds kirke. Heller ikke gjorde han påfallende store og vidunderlige ting. Han var en jevn broder og ønsket bare å forbli ukjent. Som god fransiskaner ville han leve, ofre seg og gjøre alt for vår kjære Herre. Med dette mål for øye gjorde han sine alminnelige, daglige plikter. Han ba og arbeidet. Allikevel gjorde han disse ting med en slik offervilje, selvfornektelse, beskjedenhet, enkelhet og forening med Gud at enhver som så ham, kunne ane at han var et overnaturlig og helligt menneske. Han var da klostrets portner og lærte således menneskenes nød å kjenne. Mange ba ham allerede i hans liv om hjelp, d. v. s. om hans forbønn. Hans bønn ble et apostolat. Hvor mange han på denne måte har hjulpet i sitt liv og etter sin død, vet Gud alene.

Broder Everardus, som før hette Jan Witte, ble 25. juli 1868 født i Hoorn i Nederland og dagen etter døpt der i kirken. Hans jevne, gode og fromme foreldre sendte ham senere til en barnehage. Den søster som hadde med ham å gjøre, ba hver dag til Gud at han måtte gi gutten den særlige nåde å bli prest. Hun mente at hennes ønske allerede delvis var oppfylt, da han senere ble korgutt og oppbygget alle ved sin fromme atferd ved Guds alter. I 1881 reiste han med sin venn, Evert Rykenberg, som også ville bli prest, til seminariet i Hageveld. I 1883 kom han på gymnasiet hos fransiskanerne i Venray, men i 1885 fant han å måtte slutte sine studier. «Å bli prest er for høyt for meg,» sa han. «Jeg er ikke verdig til det.» Det var jo pent at han kunne fatte det slik. Men hva hjalp det ham allikevel?

Han ville nå gjerne bli kunstmaler og gikk og fikk sin utdannelse hos den kjente portrett- og kirkemaler Kläzener. I mange henseender var han en meget begavet ung mann. Med tillit kunne han se fremtiden i møte.

Allikevel hadde han andre planer. Han hadde allerede talt om det med menighetens kapellan. I 1891 gikk han i kloster for å bli legbror hos fransiskanerne. Han var da 23 år gammel. Med godt mot, med sunn forstand og med en katekismus som handlet om det fullkomne liv, trådte han inn i klosteret. Han fastet meget og påla seg selv mange selvfornektelser uten å tape sitt gode humør og sin vennlighet. Uten bønn kan man aldri bli en helgen i ordets sanne betydning. Bønnen gjør en ydmyk, og ydmykheten er fundamentet for den sanne kristne fullkommenhet. Broder Everardus forsto dette, og derfor levde han i uavbrutt bønn og forening med Gud. Etter å ha tilbrakt 8 år i klosteret, avla han sine evige klosterløfter. Ved denne leilighet preket hans gamle skolevenn, pastor Rykenberg. Han sluttet sin festtale med disse ord: «Vær en kunstner for din sjel.» Broder Everardus eller Evert glemte ikke disse ord. Hans foresatte sendte ham i 1899 til det stille klosteret i Megen. Han ble der portner og — maler. Som portner ga han almisser til de fattige, lærte dem å be og glemte heller ikke å gi deres barn katekismusundervisning.

Pater L. Hol, O.F.M.

som nylig forlot Norge, kan 17. sept. feire sitt 50 års klosterjubileum i Minderbr. Klooster, Megen (Gld.), Nederland.

Et nytt kirkehus

ble nylig innviet i Bodø, leser vi i ett av de siste numrene av billedbladet «Nå», som også gjengir et bilde av kirken. Denne er bygget i flukt med en eldre bygning som i sin tid ble brukt som lasarett. Innvielsen ble foretatt av den apostoliske prefekt, Mgr. Wember.

Et regneeksempel

Under et samvære mellom kardinal *Faulhaber* og professor *Einstein* på den tid professoren ennå oppholdt seg i Tyskland, fant følgende replikkveksel sted:

«Jeg respekterer religionen, men jeg tror på matematikken,» uttalte Einstein, «og jeg formoder at forholdet er det omvendte hos Dem, Deres Eminense?»

«De tar feil,» svarte kardinalen, «religion og matematikk er for meg bare forskjellige uttrykksformer for den samme guddommelige eksakthet.»

Svaret overrasket Einstein. «Men om nå en dag den matematiske forskning vil føre til resultater som viser at visse vitenskapelige erkjennelser står i strid med religionens?»

«Jeg setter matematikken så høyt,» svarte kardinalen. «at jeg i så fall ikke et øyeblikk ville tvile på at De, hr. professor, aldri ville holde opp med å lete etter regnefeilen.»

Hans bønn har gjort et dypt inntrykk på meg som gymnasiast i Megen. Jeg så ham hver søndag under høymessen i kirken. Der knelte han på en bedeskammel hensunket i bønn med bøyet hode foran alterets høyhellige sakrament. Hans medbrødre kunne alltid finne ham der, når han et øyeblikk var fri for sine virksomheter. Han var også en hjertelig og hjelpsom medbroder. Foruten klosterets foreskrevne bønner fordypet han seg i den personlige bønn, og dessuten påla han seg mange forsakelser. Han sov endog på gulvet inntil det ble oppdaget og forbudt ham å gjøre det. Han ville uten forbehold, helt og holdent, hengi seg til Gud for bare å kunne være med Gud og ham alene. Trofast, uten plett, har han i 30 år oppfylt sine plikter, og han røpet heltemot i dyd som bare kan forklares ved hans dype indre liv og forening med Gud. Lydig mot sine forstandere og sin skriftefar levde han som en helgen. Til stor oppbyggelse for sine omringende medbrødre døde han 22. desember 1950 med bønnen på sine lepper for å gå inn i Det evige liv, det eneste som ennå opptok ham og som han så ivrig lengtet etter.

Straks etter hans død ble han, som ville være ukjent, skjent i hele Nederland og i mange andre land. Flere og flere mennesker ber nå daglig om hans forbønn i åndelige og timelige vansker, og talløse er blitt bønnhørt. På hans grav som alltid er pyntet med blomster, står en enkel gravsten. Da jeg nå nylig var i Nederland, besøkte jeg hans grav, og det skulle være unødvendig å føye til at det var med en underlig og gripende følelse jeg sto her og gjenopplevet i minnet denne «minste» av mine klosterbrødre, som gjennom bevisstheten av sin litenhet vant fram til den sanne storhet.

UTLANDET:

VATIKANET

Det hellige offisium om syndfloden av «ekteskapsopplysningslitteratur».

Det hellige offisium henleder i et *monitum* alle sjelesorgeres oppmerksomhet på den syndflod av «ekteskapsopplysningslitteratur» som er så typisk for vår tid. Hensikten med denne litteratur er, heter det, rett og slett den å forsøke å skyve den egentlige mening med ekteskapet i bakgrunnen. Prestene, skriftefedrene og spiritualerne oppfordres til å sørge for at de troende i dette spørsmål til stadighet har Kirkens uforanderlige moral for øye.

AUSTRALIA

Skattelettelse for katolske foreldre.

Da *Sir Arthur Fadden* nylig fremla Australiasambandets budsjett i Canberra, uttalte han bl. a.:

«På grunn av de stigende omkostninger ved skoleundervisningen er en rekke henstillinger mottatt fra en større gruppe i samfunnet om hjelp på grunn av de utgifter foreldre har i forbindelse med skoleundervisningen. Det foreslås derfor at det på selvangivelsen skal kunne trekkes fra et beløp inntil 50 pund for hvert skolebarn under 21 år som mottar full undervisning.

Dette er en skattelettelse som rent prinsipielt er av overmåte stor betydning for katolikkene som ønsker å se sine barn i katolske skoler og som selv underholder disse skoler. Det nye budsjett opphever også all omsetningsskatt på artikler som kjøpes av skoler som drives uten tanke på fortjeneste, heri også inkludert bygningsmaterialer.

CANADA

Pax Romana's kongress i Montreal.

«Pax Romana» har åpnet sin 22. verdenskongress med deltagelse fra alle deler av det amerikanske kontinent og fra Europa i Montreal. Kongressen tema er *Universitetenes misjonsarbeide*.

I en skrivelse til Pax Romana's president som også er president for «Mouvement International des Intellectuels Catholiques», minner *Den hellige far* bl. a. om den nære forbindelse som alltid har bestått mellom Kirken og de høyere læreanstalter.

Misjonsskip med radar til Arktis.

Oblatenes misjonsskip «Regina Polaris» har nylig stukket i sjøen på vei nordover. I sommer ble det utstyrt med radaranlegg som vil lette navigasjonen i de farlige arktiske egne. Lasten består av vinterproviant til de isolerte misjonsstasjoner. Skipet har en reise på 14 000 engelske mil å tilbakelegge. I Hudson Bay vil den derværende apostoliske vikar, mgr. *Lacroix*, gå ombord for å visitere misjonsstasjonene i den nordlige isverden.

CHINA

Rektoren for Auroa-universitetet arrestert.

Den tidligere rektor for det katolske Aurora-universitetet i

FORDI —

dere ikke har mot til å være naturlig, tror dere at dere lever av nåden;

dere ikke har mot til det timelige, tror dere å ha trengt inn i det evige;

dere ikke har mot til å tilhøre verden, tror dere at dere hører Gud til;

dere ikke har noe felles med menneskene, tror dere å stå sammen med Gud;

dere ikke elsker noen, tror dere at dere elsker Gud!

Charles Péguy.

Shanghai som ble satt under kommunistisk kontroll i 1951, pater *Georges Germain* S. J. ble natten til den 20. juli arrestert av det kommunistiske politi, heter det i en melding fra Hongkong.

DANMARK

Katolsk skole innviet i Kolding.

Torsdag den 14. august ble en ny katolsk skole innviet i Kolding av biskop *Suhr*. I moderne, vakre og lyse klasseværelser gir skolen plass for om lag 120 elever. Skolen har kostet 570 000 kroner og bygningsarbeidene har pågått vel et år. I sin tale lykkønsket biskop *Suhr Hedvigssøstrene* med skolen og fremholdt at Kirken legger særlig vekt på at barna oppdras i kristen ånd.

Byens fremste kommunale autoriteter var til stede under innvielsen.

DE FORENTE STATER

Kjent kommunist opptatt i Kirken.

En av de førende kommunister i De forente stater, mrs. *Dood*, ble i mai i år opptatt i Kirken. I 1949 var hun det eneste kvinnelige medlem av det kommunistiske partis sentralkomité i De forente stater.

Mrs. *Dood* ble anbefalt av et medlem av Den amerikanske kongress å oppsøke biskop *Fulton Shezn* i New York som underviste henne i Kirkens lære. Mrs. *Dood* ble opptatt i Kirken i St. Patrick-katedralen i New York og mottok den første hellige kommunion av biskop *Fulton Sheen*.

198 000 ordensfolk i De forente stater.

For øyeblikket holdes den første amerikanske ordenskongress i Notre Dame-universitetet som ligger Indiana. Den apostoliske delegat i De forente stater, erkebiskop *Cicognani*, har meddelt kongressen at de 400 ordener og kongregasjoner som virker i De forente stater i alt teller 198 000 ordensfolk. Mgr. *Cicognani* fremholdt at dette tall ikke på langt nær strekker til for å løse alle de oppgaver Kirken har i De forente stater. Tallet på skoler og undervisningsanstalter som ordenene underholder er på mange måter imponerende, men en må tenke på at det finnes 2 millioner katolske barn i De forente stater som det ikke finnes katolske skoler til, og som derfor er tvunget til å besøke statens skoler.

I et budskap til kongressens president, pater *Larrazano*, gir *Den hellige far* uttrykk for håp og ønske om at kongressen må bli til nytte for det samlede ordensvesen.

Leo Tolstois sønnedatter opptatt i Kirken.

Maria Tolstói som er en sønnedatter til den store russiske dikter *Leo Tolstói* og som for tiden underviser i russisk ved Michigan Universitet, er gått over til katolisismen.

Pressesjefen for den amerikanske krigsmarine under den 2. verdenskrig opptatt i Kirken.

Admiral *H. B. Miller* som under den 2. verdenskrig var pressesjef for den amerikanske krigsmarine og som nå er president for den amerikanske «Nasjonalkomité for et fritt Europa», ble nylig opptatt i Kirken i Rom. Han ble døpt og mottok den første hellige kommunion av den tidligere marinekapellan, mgr. *Sheehy*. Samme dag ble admiralen mottatt i privataudiens av Pave *Pius XII*.

Ny Kristus-film.

I september begynner man i Hollywood opptagelsene til en ny Kristus-film. Det blir en fargefilm med titelen «Triumfens dag». Den fremstilles på Cathedral-filmselskapets initiativ og er beregnet å koste 500 000 dollar.

FRANKRIKE

Søkningen til Lourdes større enn noensinne.

Søkningen til Lourdes fra hele verden er i år større enn

noensinne. Valfartstiden tar til den 10. april og avsluttes den 15. oktober. Hittil har over 3 millioner pilegrimer besøkt Lourdes i år. 2 millioner kom med særlige pilegrimstog, 1 million var enkelt-pilegrimer og mindre grupper. Ved valfartstedets forskjellige altere er det i år lest over 60 000 hellige messer. Blant pilegrimene var det tilsammen 300 kardinaler, erkebiskoper og biskoper.

Etter et besøk i Lourdes forteller en av medarbeiderne i *Gazet van Antwerpen* at denne strengt vitenskapelig arbeidende institusjon hittil har registrert 1 200 overnaturlige helbredelser. Men av disse kan ifølge de retningslinjer som pave *Benedikt XIV* har trukket opp, bare 44 gjelde som mirakler. En helbredelse får betraktes som mirakel bare i de tilfelle hvor den skjer helt plutselig og fullstendig og varer ved uten at noe medisinsk middel har vært tatt i bruk.

HOLLAND

Den siste religionsstatistikk.

Tallet på katolikker i Holland er nå oppe i 3 700 000, hvilket er 38 pst. av den samlede befolkning. De protestantiske befolkningselement utgjør 40,8 pst. og de konfesjonsløse og de som hører til andre trosbekjennelser 17,1 pst. De fleste katolikker er bosatt i den sydlige delen av landet i bispedømmene Breda, Herzogenbusch og Roermond.

ISRAEL

Gate oppkalt etter katolsk prest.

Kommunestyret i *Ramat Gan* som er en forstad til *Tel Aviv* i Israel, har nylig oppkalt en gate etter den italienske prest *Giovanni Palatucci*, som under den annen verdenskrig reddet livet til mange jøder i Italia. På grunn av denne virksomhet ble han sendt til konsentrasjonsleiren Dachau hvor han døde. Initiativet til denne æresbevisning ble tatt av en gruppe jøder i Fiume.

ITALIA

Katolsk jury til stede på filmbiennalen i Venezia.

Også i år er en katolsk jury i virksomhet på filmbiennalen i Venezia, utsendt av Det internasjonale, katolske filmbyrå. Denne jury's oppgave er det å bedømme de filmer som vises frem, fra et menneskelig og katolsk synspunkt. Den vil også dele ut Det katolske filmbyrås pris til den film den finner best.

Juryen er sammensatt av legfolk. Som åndelige rådgivere har den ved sin side dr. *Charles Reinert* fra Zürich og professor *J. A. V. Burke* fra London.

Kristi dødsdag.

Den apostoliske nuntius ved Quirinalet, mgr. *Borgoncin-Duca*, som tidligere i mange år foreleste som professor i eksegesi, har skrevet et omfattende verk på 800 sider om *Jesu dødsdatum*.

Pilegrimsreisene
blev arrangert av oss i 1950 —
Vi ordner Deres reise
i Norge eller til utlandet — vi skaffer alle
billetter og ordner hotellplass i
inn- og utland —

METRO TRAFIKK A/S

Karl Johansgt. 31 (inng. Arbeidergt.)
Telf. 33 32 43 - 33 32 52 - 33 63 02

På grunnlag av et meget rikholdig kildemateriale kommer forfatteren til det resultat at Jesu dødsdag var den 7. april år 30. Denne overordentlig interessante hypotese som er frukten av 12 års møysommelig forskningsarbeide, har vakt stor oppmerksomhet i fagkretser.

JAPAN

Katolsk vitenskapelig selskap dannet.

Ved universitetet i Tokio har katolske vitenskapsmenn sluttet seg sammen i et selskap under ledelse av professor dr. *S. Mizushima*. Selskapet teller fremragende åndsforskere, fysikere, matematikere, biologer, kjemikere og ingeniører. Medlemmene søker gjennom selskapet å komme i kontakt med katolske vitenskapsmenn verden over for med dem å drøfte de vitenskapelige forskningsresultater. På regelmessige sammenkomster drøftes ved siden av vitenskapelige spørsmål, også sosiale og filosofiske problemer.

Tallet på katolikker i Tokio tredoblet siden 1945.

Tallet på katolikker i den japanske hovedstad er tredoblet siden 1945. Den 15. august 1945 fantes det 8000 katolikker i Tokio, i dag er tallet over 20 000. Bare i tiden fra den 1. juni 1951 til den 1. juni 1952 har 2000 voksne gått over til katolisismen. Før krigen hadde man ikke så mange konversjoner i hele Japan i løpet av et år.

LITHAUEN

Nødrep til Paven

Den katolske befolkning i Lithauen — hele landet er katolsk — har sendt et hjerteskjærende og rystende rop om hjelp til Paven. I brevet som på eventyrlige veier er nådd fram til Vatikanet, heter det:

«Utlevert til tilintetgjørelse, trykket av terror, sultende, nakne, prisgitt et blodbad, berøvet alle rettigheter og fullstendig avskåret fra omverdenen, bønnfaller vi Deres Hellighet om beskyttelse og hjelp. I 9 år har vi vært prisgitt terror og vold . . . I juni 1941 ble i løpet av 3 dager 40 000 lithauere med barn, gamle og syke, uten undersøkelser av noen art arrestert, stuert sammen i godsvogner uten et stykke brød og uten en dråpe vann og deportert til Sibir. Ennå klinger i våre ører de døendes veiklager i vognene . . . Hva som til å begynne med var blindt raseri mot oss, er i dag forvandlet til en planmessig utryddelse av vår nasjon — dens russifisering. For å virkeliggjøre denne plan er det satt en frist av 10 år. Om fem år vil vårt folk ikke lenger eksistere!»

I brevet som skildrer det lithauiske folks gruppevekkende lidelser, spørres der til slutt om det ikke lenger i verden finnes store mennesker og forfekttere av sannhet.

PERU

Katolsk foreldrekongress

Den første inter-amerikanske kongress av katolske foreldre finner sted i Perus hovedstad Lima i tiden 25.—31. oktober. De nasjonale, katolske foreldreorganisasjoner på den vestlige halvkule sender representanter til denne kongress. Kongressens tema er: «Foreldrenes rettigheter og plikter i forhold til Kirke og Stat.»

PASKEØYA

Páskeøya i Stillehavet som hører inn under det apostoliske vikariat Villarica, er 100 pst. katolsk. Øya har 760 innbyggere som alle er katolske.

ROMANIA

Massedeportasjon av barn.

Det meldes om massedeportasjoner av barn i alderen fra 10—16 år fra alle deler av Romania. Barn i tusenvis tas fra sine foreldre og deporteres til ukjent mål. Det antas at barna blir sendt til Sovjetunionen for der å bli oppdratt til ekte bolsjevikker.

SVERIGE

«Faith and Order»s tredje verdenskonferanse i Lund.

Den 16. august tok «Faith and Order»s tredje verdenskonferanse som var innkalt av De evangeliske kirkers ekumeniske verdensråd, til i Lund. På konferansen møtte 250 delegerte fra 100 protestantiske religionssamfunn. For første gang hadde Den katolske kirke sendt observatører til konferansen, nemlig: Monsignore *David Assarson*, pater *de Pailleret O.P.* og pater *Jos. Gerlach, S.J.*

Den svenske kirkes primas, erkebiskop *Brihloth*, pekte i sin

åpningstale på de sentrale spørsmål i de evangeliske religionssamfunns enhetsbestrebelse: på spørsmålene om kirkenes vesen, ulikhetene i gudstjenesteformene og oppfatningen av nadverden. Konferansen behandlet også spørsmålet om hvilken betydning de sosiale og kulturelle spørsmål har for den religiøse splittelse.

Erkebiskop *Athenagoras* fremholdt som representant for Den gresk-ortodokse kirke, at hans delegasjon på anvisning av den ekumeniske patriark i Konstantinopel ikke ville innlate seg i dogmatiske diskusjoner, da Den gresk-ortodokse kirkes lære bringes til uttrykk av biskopenes hierarki, ikke av enkelte teologer.

Den evangeliske teolog, professor dr. *Schlink* fra Heidelberg, fremholdt særlig i sitt foredrag at kirkenes uvitenhet om hverandre nå i stor utstrekning er overvunnet og den engelske prest *Tomkins*, som er sekretær for «Faith and Order»s kommisjon, bekreftet under livlig tilslutning den ekumeniske bevegelses dynamiske karakter. Visselig kan man ikke avskaffe alle konfesjoner, men man bør være åpen for nye former i det kirkelige liv.

Sterke motsetninger kom til uttrykk i de erklæringer som ble gitt av representantene for områdene bak jernteppet. Generalsuperintendent *Jacob* fra Cottbus (den tyske sovjetsonen) understreket sterkt nødvendigheten av Kirkenes uavhengighet, som aldri måtte oppgis. På tross av alle ideologier og politiske programmer har kirken bare å tjene sin Herre og Mester, og herunder ikke å rygge tilbake for å gå lidelsens vei.

Overfor dette syn rettet kalvinisten, professor *Hromadka* fra Praha, heftige angrep på alle kristne som «legger den kommunistiske verdensmakt vanskeligheter i veien ved hjelp av satanisk ødeleggelse.» Ifølge hans oppfatning må kirken kvitte seg med «alle sine avgudsbilder og falske altere». Han bebredet kirkesamfunnene at de har satt likhetstegn mellom sin profetiske oppgave og sin anti-kommunistiske holdning. «Vårt første profetiske ord må være et *Ja*, et oppriktig, vennlig *ja*.» Også hvert kirkesamfunns lære, ritus og tradisjon må i følge *Hromadka* tenkes om igjen, tydes på ny og omvurderes.

Det er kjent at *Hromadka* er en nær venn av den sveitsiske teolog, kalvinisten, professor *Karl Barth* i Basel. Et brev fra denne kalvinistiske teolog er nettopp blitt offentliggjort. I dette brev tillater professor *Barth* seg å karakterisere Den tyske forbundsrepublikks generalavtale med Vestmaktene som «den alvorligste, politiske feiltagelse». Han erklærer at han står 100 pst. på *Niemöllers* og *Heinemanns* side. Hans brev avsluttes med følgende ord:

«Jeg stiller meg ikke ved siden av de kommunistiske fredsforkjempere, da de — visselig bestemt, men ikke ærlig — motsetter seg denne utvikling. Men på den annen side ville jeg, når huset brenner, heller bli sett ved siden av kommunistene enn, istedenfor under enhver omstendighet å slukke, å legge hendene i skjødet og anstille betraktninger over at man som god kristen igjen kan ha en hvilken som helst mening.»

Om dette referat er riktig — og det har vi ingen grunn til å tvile på, da det er hentet fra «*Echo der Zeit*» — må man ha lov å trekke den konklusjon at motsetningene mellom øst og vest også sterkt influerer på de evangeliske ekumeniske bestrebelse. En retning ønsker et kirkesamfunn som står fritt, som er uavhengig av politiske ideologier, men en annen, representert ved *Hromadka* og *Barth*, søker og forsvarer et forbund med den kommunistiske ideologi. Man kan også se det slik at det faktisk er lyktes kommunistene ved infiltrasjon å skape forvirring innenfor den ekumeniske bevegelse.

Vi vil så be leseren fortsette med å lese det bruddstykke av Pavens tale til den tyske «*Katholikentag*», som er gjengitt nedenfor.

TSJEKKOSLOVAKIA 3 500 prester fengslet.

Ifølge en melding fra det tsjekkosllovakiske nyhetsbyrå *Veritas* som har sine kontorer i Rom, er i dag om lag 3 500 katolske prester berøvet friheten av det kommunistiske styre. 600 av de 5500 verdensprester sitter fengslet og av 3 600 ordensgeistlige er 2 900 internert. Over 6000 ordenssøstre er internert, og man er uten kjennskap til 120 presters og 35 søstres skjebne.

De frafalne prester.

Under overskriften «... han gikk ut og gråt bitterlig» har det katolske ukeblad «*Der Volksbote*» som utkommer i Wien,

offentliggjort en beretning om den skjebne som har rammet de relativt få frafalne prester i Tsjekkoslovakia. Det heter her: «Bortsett fra noen få ærgjerrigheter dreier det seg for største delen om godtroende som trodde at de kunne redde noe for Kirken ved å gi etter . . . De fleste av disse *Plohjarovici* — på folkemunne kalles de ved dette navn etter den frafalne pater *Plohjar* — kan bare dypt beklages for så vidt som de lider meget under den forakt som møter dem fra de troendes side og under den stadige mistenksomhet som de er utsatt for fra sine oppdragsgiveres side. Hvor de enn sendes hen, løper ryktet foran dem og de må oftest føres til sine nye virkeområder under politibeskyttelse.

Kirkebesøkerne er nå også forredere!

I følge den kommunistiske avis *Rude Pravo* uttalte den tsjekkiske informasjonsminister *Kopecki* følgende på åpningsmøtet til det kommunistiske partis kongress nylig:

«Kirkene i Tsjekkoslovakia misbrukes fremdeles av reaksjonære og sammensvorne til regjeringsfiendtlige demonstrasjoner. Vi vil imidlertid ikke rygge tilbake for å trenge inn på kirkenes og klostrenes s.k. hellige grunn for å roke ut disse forredere.

Det må slås fast at av dem som søker hen til kirkene er de forredere som gjør dette utelukkende av hat til folkedemokratiet og for å be for en ny verdenskrig; andre er slike som er ofre for overtro, uvitenhet og manglende oppdragelse. De representerer en stadig trusel mot sosialismen og er alle klassefienders håp, selv om de hører til arbeiderklassen.»

Sovjet-Russlands gudløshetsbevegelse importert av de kommunistiske makthavere.

Den sovjet-russiske gudløshetsbevegelse som siden 1947 opererer under navnet «Selskapet for politiske og vitenskapelige studier i USSR», har utvidet sin virksomhet til også å omfatte Tsjekkoslovakia. Seksjonen i dette land kaller seg «Selskapet for utbredelse av politisk og vitenskapelig kunnskap». Selskapets religionsfiendtlige karakter ble åpent innrammet av «innenriksministeren» på åpningsmøtet.

TYSKLAND

Biskop Weskamm av Berlin fratatt sitt sone-pass!

Biskopen av Berlin, mgr. *Weskamm*, hvis bispedomme omfatter store områder av østsonen, har nå fått sitt sonepass inndratt av de kommunistiske myndigheter. Biskopen har sin residens i Berlins vestsektor. Han vil med andre ord ikke — som tidligere — regelmessig kunne besøke de troende i østsonen, hvor det bor om lag 400 000 katolikker.

Tysk hilsen til Lund.

Den 75. tyske «*Katholikentag*» i Berlin, som hadde trukket 150 000 katolikker til den tidligere rikshovedstad hvorav 20 000 fra Forbundsrepublikken, sendte en telegrafisk hilsen til *Faith and Order's* verdenskonferanse i Lund. I hilsenen gis det uttrykk for håp om at konferansen må være i stand til å «føre kristenheten nærmere det mål som Vår Herre så inderlig ønsker: at alle som tror på Ham, må nå til enhet i troen.»

Katolske publisister samles til internasjonal arbeidskonferanse.

Katolske publisister samles til en internasjonal arbeidskonferanse i Aachen i tiden fra den 19.— 21. september. Konferansens motto er: Publistikk — ødeleggelse eller oppbygging?»

Pavens budskap til «Katholikentag».

Til «*Katholikentag*» i Berlin som vi ga et kort referat av i forrige nummer av «*St. Olav*», sendte Den hellige far et budskap som vi gjengir et bruddstykke av: «Stevnet i Berlin, i dette neuralgiske krysningspunkt av motsette interesser og verdener, er et uttrykk for i hvilken grad deres kristenliv må leves under spenningsforhold som er uten sidestykke. I en slik situasjon vil Vi gjerne gi dere et dobbelt råd: Lev for det første i bevisstheten om sannheten i deres tro. Dere er stolt av den, fordi den er deres fedres tro, fordi den utviklet en religiøs stil som vigslet dagliglivets harde arbeid og som fylte hjerte, hjem og familieliv med den kristne søndags fred og de katolske festdagers gleder, som ingen verdslige fornøyer kan erstatte. Alt dette er riktig. Men så lenge disse verdier som ble skapt av Troen, er tidsbestemte, har de ikke del i de siste ting. De kan falle bort, fratras dere med brutal makt. Nettopp dere som i de siste tiår har opplevet

å se krefter som syntes ubrytelige, bli brutt, må ha en særlig forståelse for dette. Nei, verdier som hører tiden til, er aldri de viktigste. Ikke en gang den kristne tros alder er det. Bare sannheten og nådens kraft er det viktigste.

Dermed er Vi kommet til det annet råd Vi vil gi dere: Lev i bevisstheten om den umåtelige rikdommen i deres tro! Dere kommer daglig i direkte kontakt med materialismens verdensanskuelse. Dere befinner dere i nærkamp med den. Den fremadskridende industrialisering og teknikken truer den enkelte, truer med å undertrykke individets selvstendighet og frihet. Materialismen setter kronen på verket når den nedverdiger mennesket til et anonymt nummer i et kollektiv og proklamerer dette som verdensordenen. Troen setter seg opp mot dette. *Så lenge det finnes troende mennesker, vil materialismen, selv om disse troende er lagt i lenker, ikke kunne tale om noen seier.*

Troen er også redningen for det sosiale liv. Materialismens samfunnsliv fører uvegerlig til et av makt behersket kollektiv. *Sant sosialt liv kan bare trives der hvor det vises aktelse og respekt for mennesket som personlighet. Men denne aktelse og ærbødighet for mennesket er bare mulig hvor der er tro på Gud, på sjelen og udødeligheten. Materialismen kjenner bare den tid som er prisgitt døden. Materialismen er sjelelig hjemløshet.* Millioner av dere har opplevd det bitre tapet av deres jordiske hjem, det lille sted hvor fedrehjemmet sto, hvor fedrene og forfedrene levde tilfreds som frie mennesker. *Materialismen gjør hjemløsheten til et prinsipp.* Den ser på mennesket som en klump materie. Men materien kan man bytte bort etter for godt befinnende. Hvor mange av dere har vel ikke opprørende erfaringer av praktiseringen av dette prinsipp!

Troen er et hjem. Der hvor dere møter Kirken, møter dere et stykke av hjemmet. Og selv der hvor adgangen til Kirken er stengt, finner dere et sjelelig hjem i deres personlige tro, selv ute i det fremmede og i forvisningen.

Dette er hva Vi ønsket å si dere på den 75. Katholikentag på programmet er ført opp en bønnetime som alle troende i hele Tyskland er oppfordret til å ta del i. Vi håper at denne plan vil bli retningsgivende for fremtiden. Bli et bønnens folk med prestene i spissen! Da behøver dere ikke å frykte de ting som skal komme, så tilsløret de enn kan synes i øyeblikket. »

96 000 mennesker omkommet i sovjet-russiske konsentrasjonsleire i Tyskland.

I alt er 96 000 menn, kvinner og barn omkommet i sovjet-russiske konsentrasjonsleire i Tyskland i tiden fra 1945 til 1950, heter det i en beretning som er sendt ut av «Kampgruppen mot umenneskelighet».

Beretningen bygger på utallige vitneprov av folk som har sittet i konsentrasjonsleirene. I alt ble 185 000 mennesker fanget inn og sendt til disse leirene. Da de «offisielt» ble oppløst i 1950, ble 37 000 fanger deportert til Sovjetunionen, 14 500 holdt tilbake i leirene og bare 37 000 løslatt. De 96 000 som omkom sultet for det meste ihjel før det overhodet var reist sak mot dem. I følge sovjet-russisk oppfatning dreiet det seg om folk man mente sto i veien for «oppbyggingen».

Kardinal Faulhabers etterfølger utnevnt.

Pave Pius XII har utnevnt biskopen av Speyer, dr. Josef Wendel, til kardinal Faulhabers etterfølger som erkebiskop av München og Freising.

Den nye erkebiskop ble født i Blieskastel i den del av Saarland som hører til bispedømmet Speyer. Han er 51 år gammel og en av de yngste tyske biskoper. Han ble ordinert til prest i 1927 og etter å ha studert i Rom, ble han utnevnt til titulærbiskop av Lebessus og hjelpebiskop av Speyer med rett til å følge etter den døværende biskop, mgr. Sebastian. Det skjedde sommeren 1943. Kardinal Faulhaber var også biskop av Speyer før han ble utnevnt til erkebiskop av München og Freising. Mgr. Wendel har et kjent navn som teolog og har sammen med biskopen av Mainz, mgr. Stohr, overfor det tyske episkopat hatt ansvaret for det katolske ungdomsarbeidet i Tyskland.

UNGARN

Den katolske klerus tvinges til å avgi beretninger til de frafalne prester.

Det katolske presteskap i Ungarn er nå av kommuniststyret blitt tvunget til å avgi beretninger hvert kvartal til de frafalne prester om tilstanden i menighetene. Særlig har de å redegjøre for om kommuniststyrets politiske mål er blitt tilbørlig fremmet i prekenene.

Flere presteseminarer stenges.

«Det ungarske departement for kirkelige anliggender» har meddelt episkopatet at ytterligere syv katolske presteseminarer vil bli stengt. For fremtiden blir det bare fire presteseminarer i virksomhet.

ØSTERRIKE

Franz Werfel døde som katolikk.

Den kjente østerrikske forfatter *Franz Werfel* som døde i august 1945 som flyktning i Beverley Hill i California, ble begravet som katolikk.

Det er det østerrikske tidsskrift «Furche» som bringer denne interessante nyhet i sitt nummer av 23. august. Bladet offentliggjør et brev fra en nær venn av Werfel hvor det meddeles at Werfel ble begravet etter Kirkens ritual. Dikteren hadde uttalt ønske om å bli døpt, men døden kom så plutselig at dette ikke lot seg gjøre.

Franz Werfel er hos oss særlig kjent for sine bøker «De 40 dager på Musa Dag» og «Sangen om Bernadette».

Den kommende «Katholikentag».

Paven har utnevnt kardinal *Innitzer* til pavelig legat ved den «Katholikentag» som holdes i Wien i tiden fra den 11.—14. september. En regner med at over en kvart million mennesker vil ta del i denne begivenhet.

Denne *Katholikentag* blir den første i Østerrike siden 1933. Blant programpostene fester en seg ved at det vil bli holdt en kveldsmesse for den forfulgte Kirke. Den vil bli lest i stadion som ligger i sovjet-sektoren.

Utstilling av kirkehistoriske dokumenter.

I forbindelse med de østerrikske katolikkers dag i Wien vil det finne sted en utstilling av de viktigste dokumenter fra de siste 1000 års kirkehistorie. Utstillingen arrangeres under mottoet: «Kirken i Østerrike», og blant de dokumenter som vil bli utstillet, vil det finnes mange som ellers ikke er tilgjengelige.

<p>Husk kontingenten!</p>	<p>RADIO</p> <p>Godt utvalg i apparater og rør</p> <p>H. GUSTAFSON A.S.</p> <p>Akersveien 19 - Tlf. 425017</p>	<p>Anders Messel</p> <p>O. r. sakfører</p> <p>Stortingsgt. 14 Tlf. 425405</p>	 <p>A.s Rafens Efterfølgere</p> <p>Grensen 19, Oslo</p> <p>Glass, stentøy, porselen og kjøkkenutstyr for sykehus og andre anstalthusholdninger</p>
-------------------------------	--	---	---

INNRRAMMING

SE

vårt gode utvalg i
fotografirammer

Didr. Andersen & Søn A/s
BERGEN

NYGÅRDSGT. 12

KOBA CHRISTENSENS

BEGRAVELSESBYRÅ

ENGEN 37 - BERGEN

Telefon: 11 804
Privat: 98 013 - 96 588

HVER DAG

Føres av større kolonialforretninger

A. SMIT & ZOON
BERGEN

LA IKKE BØKER,
KONTANTER OG
JVERDISAKER
ligge ubeskyttet
ANSKAFF DEM ET
ILDSIKKER
JØLI-SKAP

JØRGEN S. LIEN

BERGEN - OSLO - TRONDHEIM

BERGEN

DEN ER FARNE
LEVERANDØR
PROTECTOR
A/S
STEMPEL - SKILT - & ETIKETT FABRIKK

Stempler
av enhver art

Skilt
for ethvert behov

A/S KR. MADSENS BOK- & PAPIRHANDEL
BERGEN

BRYGGEN 5 - LEPPEN - TELEON 11482

BIRGER MICHELSEN

MALERMESTER

FOSSWINKELSGATE 20

Maler prestegården i Bergen
Tlf. 12 443 -- 97 269

DIDR.

MEHN - ANDERSEN

LEGE- og SYKEREKVISITER
Bergen

BRØDR. KREBS

Børste & Penselindustri

Telefon 11 317

Bergen

Alliance

KONFEKTFORRETNING

Nygårdsgate 1. — Telf 11 907 Bergen

Allt i sjokolade

All slags

skadeforsikring

Kr. Vestheim & Søn

MEK. VERKSTED & RØRFORRETNING

VESTRE STRØMKAI 1 — BERGEN — TELEFON 16 794

Sølv
for

Theodor Olsens Efff.

JUVELER SMÅSTRANDGT 4

alle
anledninger

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

GEISHA - TE

Kjøkken-

utstyr

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

NORENBERG & CO. A.S

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

Spesialforretning i

RUSTFRITT STÅL

for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

**Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler**

Benytt våre
avetterende!

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCE BUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

TAPETHUSET

Tordenskjoldsgt. 6 b, Oslo

Tlf. 41 07 76

Tapeter — Linoleum

Katolsk boknytt

Thomas a Kempis: Kristi Efterfølgelse — på norsk. 14.30 ib., 10.90 hft.
Thomas Merton: Stilhedens Forjættelse. 11.40, ib. 17.25. Den store Stilhed. 22.20.

Finn Halvorsen: Maria Guds Mor. 6.45. Carrel: Bøn. 2.35.

Pater Lutz: Mennesket og Mysteriet. 7.75. Samfundets aandelige Struktur. 4.—

P. Schindler: Dette hellige Evangelium — Prækner 17.40. Veien til Rom. 16.90. — Catholicisme. 5.60. Ønskereisen. 3.70.

Pastor J. v. d. Burg: Pavedømmet. 5.60. — Det katolske Trosprinsipp. 3.30. Forlang bokkatalog.

Rosenkranser. Bilder. Krusifikser. Lys.

«CONCENTRA» Katolsk Bokhandel, Akersgt. 61, Oslo.

HANS KARLSEN MALERFORRETNING

Utfører all slags
malerarbeid

Tordenskjoldsgt. 6 B

Tlf. 41 07 76 - Oslo

FREDRIK HVEDING

Tekn. Kem. Fabrikk og Farvehandel

Kirkegt. 3, Oslo

Telefon: butikk 42 30 63

kontor 42 15 22 - 41 60 79

Johan Olsen & Sønner

Murmester og Entreprenørforretning

Kongensgt. 17 - Oslo

Etabl. 1896

Tlf. 42 99 90

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet